

Vlaams
Parlement

ingediend op **1712** (2018-2019) – Nr. 1
23 oktober 2018 (2018-2019)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Miranda Van Eetvelde

over een nieuw format voor
het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Minister Sven Gatz	4
2.	Kinderrechtencommissaris	5
3.	Vlaamse Jeugdraad	7
II.	Bespreking.....	9
1.	Tinne Rombouts.....	9
2.	Tine Soens	11
3.	Miranda Van Eetvelde	12
4.	Bart Caron	13
5.	Antwoordenronde.....	14
	Gebruikte afkortingen	20
	Bijlagen: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op donderdag 12 juli 2018 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over een nieuw format voor het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan.

De presentaties van minister Gatz en de Vlaamse Jeugdraad zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

1. Minister Sven Gatz

Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel: Uit een eerdere bespreking kwam het huidige JKP naar voren als verdienstelijk maar erg ruim opgevat. De vraag is of er niet veeleer specifieke acties moeten worden geselecteerd, die dan beter kunnen worden ondersteund.

Na overleg met de Vlaamse Jeugdraad en met deze commissie hebben we 23 van de in totaal 211 acties uit het huidige JKP geselecteerd om ze een groter gewicht toe te kennen. We hebben afgesproken om halfjaarlijks over die prioritaire acties te rapporteren. Een tussentijds rapport over de overige acties en het gehele plan komt er na twee jaar uitvoering.

Op dit moment bevindt een besluit van de Vlaamse Regering zich in de ontwerpfase, en staan we dus klaar voor de volgende stap. We wachten nu de adviezen af van onder andere de Raad van State. Er is informeel overleg gepland met het KRC, de Vlaamse Jeugdraad en de SARC, waarna die drie instanties ook hun formele adviezen zullen uitbrengen.

Het besluit van de Vlaamse Regering beoogt een meer actiegerichte projectwerking, die aan de acties een budget koppelt. De vraag is dan wie die acties zal selecteren. Dat zou gebeuren op basis van een omgevingsanalyse van de administratie en een 'staat van de jeugd' door het JOP. Maar ook daarna zal nog een vorm van selectie nodig zijn.

Het is niet de bedoeling om zomaar van meer naar minder acties te gaan. Er zijn belangrijke en evidente randvoorwaarden voor een aanpak met minder acties.

Het ambtelijke en politieke engagement was ook al in het huidige JKP nodig. Dat de minister van Jeugd het kinderrechtenbeleid coördineert, is evenmin nieuw. Het belangrijkste nieuwe element is het toegewezen budget. Ook nu al wordt budget voor acties uitgetrokken, maar dat is niet altijd even duidelijk. We willen meer resultaatgericht werken en dus vooraf een bepaald resultaat binnen een bepaalde timing afspreken.

Het is onze bedoeling om een jaar na de inwerkingtreding van dit BVR het nieuwe JKP met de anders geformuleerde acties aan het Vlaams Parlement te bezorgen.

Het departement coördineert de redactie en is verantwoordelijk voor de coördinatie. Uiteraard is het nodige overleg met de kinderrechtencommissaris en de Vlaamse Jeugdraad niet alleen informeel, maar ook formeel aangewezen en zelfs verplicht. Ook de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid speelt een centrale rol.

We willen opteren voor een beperkter aantal prioritaire doelstellingen, maar daarop zit nog wat ruimte. Er zal altijd discussie zijn over hoe breed of hoe specifiek doelstellingen moeten zijn. Het komt er dan op aan om het juiste evenwicht te vinden.

Elke doelstelling moet wel eerst breed worden opgevat, met een projectplan dat de keuze voor die doelstelling motiveert en aangeeft wat men ermee wil bereiken of veranderen, en hoe men het thema afbakt: een complexe oefening dus. Dit BVR zal de zaken zeker fundamenteel vereenvoudigen. Een heel grondige jeugd- en kinderrechtdiscussie gaat er niet alleen aan vooraf, maar wordt er ook door begeleid: plan van aanpak, mijlpalen, resultaat, indicatoren, betrokken ministers, administratie, stakeholders en budgetten. De opvolging door de stuurgroep is uiteraard van groot belang.

Hier is sprake van verschillende stuurgroepen. Per prioritaire doelstelling wordt een stuurgroep opgericht met de betrokken ministers en administraties. Daarnaast krijgt een reflectiegroep een centrale rol.

De tussentijdse en eindrapportage worden eveneens in het BVR opgenomen. De aanspreekpunten moeten duidelijk zijn binnen de departementen en agentschappen. Het KRC, het JOP, de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind en UNICEF worden hierbij betrokken. Er zal zowel verticaal als horizontaal overleg komen. In de beleidsbrief van de betrokken ministers zullen telkens de nodige engagementen terug te vinden zijn.

Er zal nog steeds een rapportage in lagen zijn: tussentijds en definitief. De reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid wordt wel degelijk verankerd, als centraal platform.

Het verticale overleg met alle ministers is belangrijk omdat daar, complementair met de coördinatie door de minister van Jeugd, de eigen verantwoordelijkheden van de betrokken departementen en dus de bevoegde ministers nog beter zullen worden afgebakend.

Dit alles is niet revolutionair of verrassend. Het stemt overeen met wat al is aangekondigd. Over sommige punten kan nog discussie bestaan, maar deze presentatie en vervolgens het BVR brengen een antwoord op in deze commissie geuite bekommernissen, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen.

2. Kinderrechtencommissaris

Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris: Het KRC is tevreden dat het Vlaams Parlement het jeugd- en kinderrechtenbeleid van nabij blijft opvolgen. Volgend jaar valt de dertigste verjaardag van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. In de voorbije dertig jaar heeft Vlaanderen een toonaangevende rol gespeeld. Er werd volop ingezet op de ontwikkeling van beleidsinstrumenten die een volwaardige implementatie van het kinderrechtenverdrag in het Vlaams beleid moeten verzekeren. Vanuit het buitenland krijgt Vlaanderen veel waardering voor de beschikbaarheid van zinvolle instrumenten als:

- een Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan;
- aanspreekpunten voor jeugd- en kinderrechtenbeleid;
- een coördinerend minister voor het kinderrechtenbeleid.

Het blijft wel belangrijk die instrumenten geregeld kritisch te evalueren en bij te sturen waar nodig. Zo blijkt er al enige tijd nood aan een bijsturing van de format van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan. Het KRC is dan ook blij met het ontwerp van BVR.

De evaluatie van de bestaande beleidsinstrumenten wees ten eerste op het belang van het participatieve project in de totstandkoming ervan. Het JKP kende vanaf het begin erg veel participatie van betrokken actoren en van jongeren zelf. Die lijn moet doorheen het hele proces worden aangehouden.

Tegelijkertijd pleiten we al enige tijd om te onderzoeken hoe dit alles veel concreter kan worden, opdat de uiteindelijke plannen een duidelijke en concrete impact hebben op het dagelijkse leven van kinderen en jongeren. Daarvoor zijn indicatoren, een duidelijke budgetbepaling en een goede monitoring nodig. Wat vandaag voorligt, komt grotendeels tegemoet aan de twee zaken die we geleerd hebben uit de bestaande evaluaties.

Het KRC ziet in de kapstukken van het VN-kinderrechtencomité een heel belangrijke leidraad. Dat comité heeft de voorbije jaren, en zeker in 2010, toen de aanbevelingen aan België en ook ten aanzien van de regio's zijn geformuleerd, om een meer slagkrachtig actieplan verzocht.

In zijn advies heeft het KRC het BVR getoetst aan de lessen uit de evaluaties en de input vanwege het VN-kinderrechtencomité. Dat is voor ons het vertrekpunt. Ik zal nu specifiek op bepaalde punten ingaan.

In het ontwerp van BVR vormen de artikelen 2 en 6 de basis van de nieuwe format van het JKP. Artikel 2 somt vijf prioritaire doelstellingen op. Artikel 6 strekt tot een jaarlijks overleg tussen elke Vlaamse minister en de kinderrechten- en jeugdactoren met het oog op voldoende aandacht in de beleidsnota's en beleidsbrieven voor het kinderrechtenperspectief en meer algemeen voor kinderen en jongeren.

Onze bijzondere waardering gaat uit naar het streven om meer reliëf toe te voegen aan het JKP, door prioritaire doelstellingen af te bakenen, aangevuld met de input uit de beleidsnota en beleidsbrieven. Bovendien krijgt ook de samenwerking tussen de verschillende Vlaamse ministers aan de realisatie van een jeugd- en kinderrechtenbeleid concreter gestalte. De ervaring met het beleid op het vlak van kindvriendelijke steden en gemeenten heeft ons geleerd dat de aanmoediging ten aanzien van lokale besturen om een transversaal kinderen- en jongerenbeleid te voeren, de aandacht voor die leeftijdsgroep garandeert, waarbij kinderrechten telkens opnieuw de insteek blijken te vormen.

We hebben dus zeer veel waardering voor dat tweesporenbeleid. Juist daarom stellen we in ons advies twee kleine aanpassingen aan deze artikelen voor. Ten eerste gaat het ontwerp van BVR uit van maximum vijf prioritaire doelstellingen, terwijl wij die vijf als een minimum vooropstellen, aangezien er zich meer prioriteiten kunnen aandienen. Die wijziging zou meer vrijheid opleveren. Tegelijk vragen we om expliciet te formuleren dat het om transversale doelstellingen gaat, om een collectief gedragen plan te garanderen.

De tweede kleine aanpassing – maar met mogelijk grote impact – die we vragen, is om te expliciteren dat het geplande overleg en de doelstellingen met betrekking tot beleidsnota's en beleidsbrieven, de aandacht voor kinderen en jongeren betreffen.

Artikel 3 van het ontwerp van BVR betreft de concrete uitvoering. Het legt voor elke prioritaire doelstelling uitdrukkelijk een projectplan op. Ook dat vinden we uitstekend, daar de invoering van dat projectplan gevolg geeft aan de aanbeveling van het VN-kinderrechtencomité om met duidelijke indicatoren te werken, concrete acties te formuleren en daar duidelijke budgetten aan te koppelen. Bovendien strekt het artikel ook tot de oprichting van een stuurgroep, die elk plan zowel opstelt als monitort.

Ons advies bij de jongste tussentijdse rapportage hield al in dat die rapportage meer zou moeten zijn dan alleen maar een lijst van acties en realisaties. Het moet gaan om een kritische evaluatie van de ontwikkelde processen en acties, maar ook van acties die uitblijven of thema's die ondergesneeuwd zijn geraakt.

Artikel 4 strekt er dan ook terecht toe om die tussentijdse rapportage niet alleen te focussen op de realisaties maar ook aandacht te laten besteden aan tekorten en moeilijkheden die zich hebben voorgedaan.

Kortom, we zijn absoluut positief over wat op dit ogenblik voorligt. We vragen om een aantal zaken nog iets meer te expliciteren, maar wat ons betreft, zit het participatieve karakter er heel duidelijk in. Dat geldt evenzeer voor de ambitie om een heel concrete impact te hebben op het dagelijkse leven van kinderen en jongeren. We waarderen deze inspanningen om van het JKP een meer doortastend en slagkrachtig plan te maken.

Ook op het niveau van de lokale overheden blijkt heel wat in beweging in het jeugd- en kinderrechtenbeleid. We hopen dat het beleid – en expliciet het Vlaams Parlement – blijft nadenken over de beste manier om het evenwicht en wederzijdse inspiratie tussen lokaal en Vlaams niveau te ondersteunen. De denkoefening om het netwerk van kindvriendelijke steden en gemeenten in Vlaanderen nieuwe adem in te blazen, kan dan in de nabije toekomst extra impulsen krijgen.

3. Vlaamse Jeugdraad

Dries De Smet, coördinator Vlaamse Jeugdraad: Onze adviesraad heeft ons advies eind vorige maand goedgekeurd. Ik zal het situeren in onze verschillende adviezen over het JKP.

De Vlaamse Jeugdraad is altijd nauw bij het huidig JKP betrokken. We hebben samen met de minister 23 prioriteiten bepaald. Ongeveer een jaar geleden hebben we daarover voor het eerst vergaderd. De kinderrechtencommissaris was daar ook bij. We hebben toen nagedacht over een nieuw JKP.

Over het participatieaspect zijn we zeer tevreden. Kinderen, jongeren en hun organisaties zijn hier nauw bij betrokken, waarvoor onze uitdrukkelijke appreciatie. Het voorliggende uitvoeringsbesluit komt dan ook niet uit de lucht gevallen.

Zoals ook op 12 juni 2018 tijdens het congres 'Jeugdwerk werkt' is gezegd, pleiten we er in functie van onze agenda voor om werk te maken van een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid als breed jeugdbeleidsinstrument. Zeker de jeugdwerksector en de Vlaamse Jeugdraad pleiten voor een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid, dat een breed jeugdbeleid bundelt.

Een breed jeugdbeleid is een beleid voor kinderen en jongeren in andere beleidsdomeinen dan Jeugd. Geïntegreerd houdt in dat hieraan steeds de kracht van de jeugdwerksector wordt gekoppeld. Dit is wat we met 'kruispunt' of 'transversaal' aanduiden. De thema's, doelstellingen en projecten willen we steeds gesitueerd zien op het kruispunt van de verschillende levensdomeinen van kinderen en jongeren.

Een belangrijk punt in ons advies betreft de plaats van het jeugdwerk in het JKP. De jeugdwerksector is tot haar grote tevredenheid steeds nauw betrokken bij de totstandkoming van de instrumenten. We merken echter dat het jeugdwerk zelf in het huidige plan geen doelstelling of thema vormt. Waarom niet? We willen er nog voor strijden om dit wel te laten gebeuren. Het jeugdwerk moet niet enkel bij de totstandkoming worden betrokken, maar ook bij het effectieve vormgeven. Wij willen andere beleidsdomeinen jeugdwerkvaardiger helpen maken. Dat is een centraal thema van ons advies.

Het DNA van het jeugdwerk is eenvoudig het streven om kinderen en jongeren consequent centraal te plaatsen. Meer zelfs, we geven die kinderen en jongeren eigenaarschap. We laten hen meedenken en meebeslissen. We horen hun stem. Het proces is belangrijker dan of zeker even belangrijk als het product. Ook de kracht van de groep is cruciaal. Op die manier willen we de samenleving mee vormgeven.

Om het DNA van het jeugdwerk in andere sectoren te laten doordringen, zijn de jeugdwerkers als bruggenbouwers nodig. Vandaar de vraag in ons memorandum om het jeugdwerk expliciet in het nieuwe JKP op te nemen. De kracht van de jeugdwerksector kan ten goede komen aan het belang en de centrale plaats van kinderen en jongeren. We willen kinderen en jongeren de ruimte bieden om te vallen en op te staan.

We pleiten dan ook voor een geïntegreerd jeugdbeleid. Het JKP is een fantastisch instrument, met veel acties en doelstellingen, maar mist nog focus. We zijn tevreden met de verlaging van het aantal prioriteiten. Voor ons is vijf inderdaad best het maximum. De vraag is of er meer focus zal zijn door minder thema's te bepalen. Als het vijf thema's worden, moeten we ervoor zorgen dat het concreter wordt en dat het verschil waarneembaar wordt. De versterking van het jeugdwerk, de opvatting dat jeugdwerk een recht wordt en investeringen in kinderen en jongeren over alle beleidsdomeinen heen, dergelijke zaken kunnen in een JKP thuishoren.

Tot slot geef ik enkele aandachtspunten en bedenkingen mee. We pleiten voor een bewuste keuze voor een budget. Het BVR of de toelichting ervan stelt dat de budgettaire impact hooguit gering mag zijn. Een mooi uitvoeringsbesluit met veel ambitie vereist ook voldoende middelen. Die mogen niet enkel in het beleidsdomein Jeugd worden vrijgemaakt, maar moeten ook komen van andere beleidsdomeinen waarin ministers de bewuste keuze maken om te investeren in JKP-acties.

Aangezien we nog niet voldoende zicht hebben op het concrete proces, hebben we nog enkele vragen. Het brede middenveld pleit om voldoende middenveldpartners bij de bepaling van de prioriteiten en het participatieve proces te betrekken. Ook de SARC heeft hierom gevraagd. Er mogen niet zomaar plots vier of vijf prioriteiten worden bepaald. De betrokkenheid van kinderen, jongeren, jeugdwerk en andere organisaties moet voldoende worden gegarandeerd.

Drie jaar geleden heb ik hier opgeroepen om de voorzitters van andere commissies aan te spreken om het JKP in hun commissie te agenderen. De commissieleden hebben toen een en ander toegezegd, maar daar is weinig mee gebeurd. Als we het JKP de nodige slagkracht willen geven, zullen de andere domeinen voldoende verantwoordelijkheid moeten opnemen. Het is dan aan deze commissie om de andere commissies daarop aan te spreken. Dat is niet alleen de taak van de minister, maar ook van volksvertegenwoordigers die Jeugd opvolgen.

Voor de Vlaamse Jeugdraad is het 'kruispuntdenken' en/of het transversale beleid essentieel. We zitten daar op één lijn met de kinderrechtencommissaris. We vragen de commissie dus om concreet te bekijken hoe het jeugdwerk een prioriteit kan worden in het JKP. We hebben het daar al over gehad. Daartoe bestaan verschillende opties. We moeten er samen voor gaan. We moeten investeren in vele andere domeinen om kansen te creëren voor kinderen en jongeren, maar ook in het jeugdwerk zelf.

Nog enkele bedenkingen. Wat zal uiteindelijk het verschil zijn met het huidige JKP? Zullen de maximaal vijf doelstellingen die nog overblijven, realistisch zijn en hoe garanderen we dat? Hoe wordt het financieel engagement verkregen, ook van andere ministers? Hoe ziet de rol van een commissielid eruit als pleitbezorger in dit verhaal?

II. Bespreking

1. Tinne Rombouts

Tinne Rombouts: Al geruime tijd kijken we uit naar een nieuw JKP. Het kan een krachtig instrument worden.

Het is mijn droom om na de kindvriendelijke steden en gemeenten een kindvriendelijk Vlaanderen waar te maken. De grootste uitdaging is om de hele Vlaamse Regering en alle administraties bij dat streven te betrekken. Iedereen moet de 'kindbril' opzetten en daarmee zien hoe we kinderen en jongeren vooruit kunnen helpen. Ook dat is het doel van het JKP.

De aanpak en uitvoering van het JKP blijken nog vatbaar voor bijsturing. We zijn dan ook zeer tevreden dat er een nieuw uitvoeringsbesluit is om het JKP te versterken.

Onze fractie was altijd voorstander van een Vlaams jeugdbeleidsplan. In 2001 is het onder haar impuls ingevoerd met een amendement van Joachim Coens en Mieke Van Hecke op het eerste decreet betreffende het Vlaamse jeugdbeleid. Dat gebeurde naar analogie met het toenmalige decreet Lokaal Jeugdbeleid, dat elke gemeente een jeugdbeleidsplan oplegde.

Het JKP is de verantwoordelijkheid van elke minister en departement vanuit de eigen expertise of beleidsdomein. Iedereen moet op zoek gaan naar beleidsmaatregelen die het leven van kinderen en jongeren positief beïnvloeden.

Natuurlijk steunen we minister Gatz met betrekking tot de wijzigingen. Ik som enkele op waaraan we veel belang hechten. Het aantal prioriteiten wordt beperkter. Er komen vijf doelstellingen voor kinderen en jongeren op basis van een door de administratie aangeleverde omgevingsanalyse. Ik begrijp dat de honger groter kan zijn en dat men meer uitdagingen ziet, maar het verleden heeft ons geleerd dat een te ruime selectie sommige uitdagingen doet verdrinken. Vandaar onze voorkeur voor een focus op vijf prioritaire doelstellingen. Laat ons bewijzen dat daarmee een steen kan worden verlegd.

Ten tweede beaamt onze fractie dat een projectplan moet worden opgesteld onder de coördinatie van de minister bevoegd voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Minister Gatz is de motor van dat Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid.

Ten derde wordt een stuurgroep opgericht per prioritaire doelstelling, waarin de betrokken ministers en administraties vertegenwoordigd zijn. Die stuurgroep komt minstens om de zes maanden bijeen. Ook dat is een cruciaal element voor de concrete opvolging van het plan en de doelstellingen. De tussentijdse rapporten en het eindrapport van het plan moeten een evaluatie bevatten met voostellen om de tekortkomingen op te lossen. Dat is cruciaal voor een snelle opvolging. Uiteraard is de vraag welke rol onze commissie kan spelen. Alleszins zal ze over de tussentijdse evaluaties beschikken en is ze op die manier in staat de evolutie op te volgen. Dat kan het verhaal alleen maar versterken.

Voorts word de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid, die het horizontale overleg organiseert, verankerd. De reflectiegroep bestaat uit: de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid van het departement, de agentschappen, de VGC en de VRT; vertegenwoordigers van de Vlaamse minister van Jeugd; het Kinderrechtencommissariaat; het JOP; de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind; en UNICEF. Daaruit blijkt dat effectief een ruime groep de betrokkenheid kan waarmaken

Naast de medewerking aan de prioritaire doelstellingen heeft iedere Vlaamse minister binnen zijn bevoegdheid ook een eigen verantwoordelijkheid in het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. Daarom wordt bepaald dat iedere Vlaamse minister jaarlijks voor zijn eigen bevoegdheden, ter voorbereiding van de beleidsbrief, een verticaal overleg jeugd- en kinderrechtenbeleid organiseert en daarbij minstens het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Jeugdraad en de bevoegde aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid betreft. Dat acht ik cruciaal voor de opvolging en vooral als permanente toetssteen. Het verticale overleg toetst op die manier de specifieke beleidsinitiatieven op hun effecten op kinderen en jongeren en hun rechten, en levert input voor de beleidsbrief. Daarmee beschikt het Vlaams Parlement dan weer over een instrument voor de opvolging.

We sluiten ons dus heel graag aan bij de adviezen van de kinderrechtencommissaris en de Vlaamse Jeugdraad. Ik herhaal wel dat we duidelijk focussen op die vijf prioriteiten. Onze fractie hecht dan ook veel belang aan punt 7, dat de Vlaamse Jeugdraad heeft aangehaald en ook in het betoog van de kinderrechtencommissaris voorkwam. Het wordt soms een transversaal verhaal genoemd, wij noemen het graag het kruispuntenverhaal.

We hopen dat de minister dit effectief kan waarmaken en dat de Vlaamse Regering dit beleid ernstig neemt. Voor ons moeten de vijf prioriteiten acties betreffen op kruispunten van beleidsdomeinen, waardoor meer dan één minister verantwoordelijk zal zijn. Dergelijke kruispunten blijven immers vaak onderbelicht in het reguliere beleidswerk. Soms schort het aan coherente beleidsuitvoering. Net daarin kan het JKP het verschil maken.

De belangrijkste beleidsprioriteiten die de jongeren zelf gekozen hebben in hun bevragingen voor de komende legislatuur, behelzen trouwens net thema's waarbij meerdere beleidsdomeinen zijn betrokken. Zo zijn bij 'Fit in je hoofd, goed in je vel' naast Jeugd ook Welzijn en Onderwijs betrokken. Het thema diversiteit gaat zelfs alle beleidsdomeinen aan. Op nog andere kruispunten, zoals tussen armoedebelaid, ruimte en mobiliteitsbeleid, werk, wonen enzovoort is de stem van kinderen en jongeren eveneens van groot belang. De prioriteiten, acties, doelstellingen en indicatoren van het JKP moeten hierop zijn afgestemd. Het gebrek aan een duidelijke link tussen de projecten en de operationele doelstellingen was immers een zwakte in het huidige JKP.

Net als de Vlaamse Jeugdraad zijn we tevreden over de verankering van de reflectiegroep in het uitvoeringsbesluit, zeker gezien de hervorming van het departement en de opheffing van de afdeling Jeugd. We hopen dat ook de andere bestaande reflectiegroepen dergelijke beleidsmatige verankeringen krijgen. We steunen uiteraard ook de vraag om de reflectiegroep JKP uit te breiden met kinderen en jongeren en hun organisaties, opdat die voldoende vertegenwoordigd zijn en de stuurgroep daadwerkelijk beleidsdomeingrensoverschrijdend wordt samengesteld.

We moeten het nieuwe JKP dus aangrijpen om duidelijke en concrete plannen en beleidskeuzes te verkrijgen die echt een verschil kunnen maken in het leven van kinderen en jongeren in Vlaanderen. Als we kinderen en jongeren centraal stellen, zal het beleid stellig ook goed zijn voor andere bevolkingsgroepen.

We moeten het jeugdwerk en de jeugdwerkmethodiek centraal stellen in het participatieve traject naar de keuze van de vijf beleidsprioriteiten. Het jeugdwerk verdient ook echt een plaats in het JKP zelf, en niet enkel als middel om doelstellingen ervan uit te voeren. We pleiten daarom voor concrete investeringen om deze bijkomende engagementen uit te voeren, zowel voor het jeugdwerk als voor de prioritaire beleidskruispunten.

Er ligt nog een hele uitdaging voor ons, omdat de uitvoering uiteraard minstens even belangrijk is als de methodiek. We zitten duidelijk wel op het goede spoor. We wensen de minister heel veel succes om dit effectief waar te maken.

2. Tine Soens

Tine Soens: Ik schets eerst de kritiek op de huidige format van het JKP. Er werd gezegd dat er geen budget aan gekoppeld was, dat er geen indicatoren waren om de voortgang te meten of om schendingen van kinderrechten bloot te leggen en dat de acties in andere beleidsdomeinen niet altijd gekaderd werden als een onderdeel van het JKP. Bij vragen van volksvertegenwoordigers aan bepaalde ministers kwam amper ter sprake dat een actie in het kader van het JKP plaatsvond, ook al was dit wel degelijk het opzet. Vandaar dat het effect van het JKP zich moeilijk laat schatten. Heeft de beschikbaarheid van dit instrument positieve zaken teweeggebracht in de maatschappij?

De vraag is vervolgens of de voorgestelde nieuwe format tegemoetkomt aan die kritiek. De koppeling aan een concreet budget is alvast een goede zaak. Ik stel me echter dezelfde vraag als de Vlaamse Jeugdraad: is dat geld afkomstig van de verschillende beleidsdomeinen of alleen van Jeugd?

Een tweede vraag is hoe we kinderrechten meer naar voren kunnen brengen in het nieuwe JKP. De integratie van het Vlaams Actieplan Kinderrechten blijkt vandaag een maat voor niets te zijn geweest. De slotbeschouwing van het Comité voor de Rechten van het Kind is achteraf toegevoegd, maar het JKP bouwt niet voort op wat de VN zegt. Hoe kunnen we dus de link maken tussen concrete acties en die slotbeschouwing van het Kinderrechtencomité en de bevordering van kinderrechten in het algemeen?

Graag hoor ik van minister Gatz een antwoord op het waardevolle voorstel van de Jeugdraad betreffende een link met de Europese jeugdstrategie.

Ik verneem dat er toch wel wat discussie bestaat over die vijf prioritaire doelstellingen, de transversale doelstellingen van het Kinderrechtencommissariaat. De minister zou wel bereid zijn om daar eventueel naar te kijken.

Twintig prioriteiten zou inderdaad te veel zijn en het gevolg hebben dat sommige daarvan verdrinken, maar ik pleit voor de nodige flexibiliteit. Het huidige JKP heeft uitgewezen dat een dergelijk plan dynamisch moet zijn. Als er een nieuwe prioriteit opduikt, moeten we daarmee aan de slag kunnen. Zo stonden in het oorspronkelijke JKP geen acties rond kinderen op de vlucht, maar werden die toch op een bepaalde manier meegenomen. Vandaar mijn oproep tot flexibiliteit. Het zou een gemiste kans zijn als een nieuwe prioriteit zich urgent aandient maar geen aandacht krijgt omdat er al eerder vijf andere zijn afgebakend.

Met betrekking tot de samenwerking met andere overheden is het netwerk van kindvriendelijke steden al vermeld. Daarover mis ik echter nog concretere voorstellen. Uiteraard is het Vlaams kinderrechtenbeleid geen eiland. Er zijn veel links met lokale maar ook federale overheidsdiensten. Op dat vlak bevat het huidige JKP amper acties. In de nieuwe format zou meer samenwerking met andere overheden best wel aan bod komen.

Met het oog op de participatie van kinderen en jongeren is het uiteraard positief dat de reflectiegroep zelf wordt verankerd. In het advies van de SARC staat echter letterlijk dat het overleg met kinderen en jongeren niet expliciet is opgenomen. Het zou wel goed zijn dat die reflectiegroep wordt uitgebreid met kinderen en jongeren zelf. De vorige keer is wel degelijk een prima participatief traject gevolgd, waarvan in het huidige JKP echter weinig is overgebleven. Het is veeleer op een copy-paste van beleidsnota's uitgedraaid. Ik hoop dat we dat in de nieuwe format kunnen vermijden. Het gaat niet op om in de voorbereiding veel participatie te vragen van kinderen en jongeren en dan achteraf gewoon uit de beleidsnota's van ministers te kopiëren.

3. Miranda Van Eetvelde

Miranda Van Eetvelde: Onze fractie vindt het downsizen van het JKP een goede zaak. Net als nagenoeg alle andere fracties steunt de N-VA de concrete focus op enkele gerichte acties. We hopen dat die verlegde focus meer resultaat oplevert voor kinderen en jongeren. Niet dat het huidige plan geen verwezenlijkingen heeft opgeleverd, maar verschillende acties bleken te vrijblijvend. Het was soms al te zeer een opsomming.

De kinderrechtencommissaris pleit voor vijf prioriteiten als minimum, de Vlaamse Jeugdraad ziet het als een maximum. Het KRC pleit voor flexibele ruimte voor meer doelstellingen waar nodig. De minister acht nog ruimte mogelijk. Wat vindt de Vlaamse Jeugdraad daarvan? En vreest de kinderrechtencommissaris bij een hoger aantal prioriteiten geen verlaagde focus?

Terecht worden aan het JKP budgetten gekoppeld. Door het ontbreken van dat financiële luik was het huidige JKP inderdaad vaak te vrijblijvend. De Vlaamse Jeugdraad toont zich in zijn advies tevreden met de koppeling maar vraagt of de bijdragen uit alle beleidsdomeinen zullen komen en niet enkel uit Jeugd. Wat vindt minister Gatz daarvan in de budgettaire context van het moment?

De minister van Jeugd, die bevoegd is voor kinderrechtenbeleid, krijgt een sterkere coördinatierol om te vermijden dat het plan te vrijblijvend wordt. Wat ons betreft mag de minister zijn collega's gerust op de vingers tikken als ze hun beloftes niet zouden houden.

We staan sterk achter het plan tot een jaarlijks overleg van iedere minister met de kinderrechtencommissaris, de Vlaamse Jeugdraad en de aanspreekpunten kinder- en jeugdbeleid. De sector juicht dit toe en was al veel langer vragende partij. De overlegmomenten zullen cruciaal zijn voor de opvolging van het plan en de inspraak uit de sector. Ze kunnen het plan alleen maar versterken. Dit toont aan dat de Vlaamse Regering begaan is met het welzijn van kinderen en jongeren en daar werk van wil maken.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert terecht gunstig over de verankering van de reflectiegroep in een officiële tekst. Ook dat toont aan dat Vlaanderen het jeugdbeleid ernstig neemt en naar waarde schat.

Wat plant de minister met het huidige JKP? Waarin zal het nieuwe plan daarmee het verschil maken? Hoe zal men de huidige doelen verder evalueren? Zal men ze continueren? Het zou jammer zijn om het toch ook verdienstelijke huidige JKP te laten uitdoven.

De verhouding tussen JKP en JoKER is een wederkerend thema. Hoe zal die in het nieuwe JKP staan? Hoe denken Jeugdraad en KRC daarover?

De SARC vraagt om actoren uit andere beleidsdomeinen bij de reflectiegroep te betrekken. Wordt die mogelijkheid opengehouden?

Voorts merkt de SARC op dat het overleg met kinderen en jongeren niet expliciet werd opgenomen en vraagt hij om dit wel te doen. Wat is het standpunt van de minister?

Bij het huidige JKP is er altijd gezorgd voor een kindvriendelijke versie. Onze fractie wil die praktijk zeker bewaard zien in de toekomstige versie. De Vlaamse overheid hoort hierover ook op maat van kinderen en jongeren te communiceren.

Hoe zien de drie sprekers het participatieve traject bij de keuze van de vijf doelstellingen?

Het voorliggende BVR geniet absoluut de steun van onze fractie. We denken dat op deze manier werk kan worden gemaakt van een echt sterk en transversaal beleid voor kinderen en jongeren. We moeten stellig durven gaan voor een focus met concrete output. Vandaar de downsizing, maar ook de financiële koppeling, die hopelijk meer actiebereidheid oplevert. Samen met die grotere coördinerende rol voor de minister van jeugd- en kinderrechtenbeleid en een actief participatietraject moeten die van het nieuwe plan een echt succes maken.

4. Bart Caron

Bart Caron: Het voorliggende nieuwe systeem is beter dan het huidige. Het is scherper en gericht. De doelen zijn realistischer en haalbaarder. Er is min of meer een helder proces van voorbereiding, besluitvorming en toetsing. Het is een juiste keuze om te verdichten en te concentreren. Vooral de reductie van het aantal prioritaire doelstellingen zal de aandacht en het belang ervan onderstrepen, en hopelijk ook de haalbaarheid. Het is dus in ieder geval een goed systeem dat onze steun wegdraagt.

De vraag is of het optimale systeem uiteindelijk ook doelen bereikt. Ooit werden horizontale plannen als heilig beschouwd binnen de regering: armoede, jeugd enzovoort. Geleidelijk is echter de gedachte gegroeid dat hun effecten en resultaten niet altijd groot zijn. Sommige plannen waren niet meer dan een opsomming uit beleidsnota's, zonder toevoeging van een extra dimensie.

Nu wordt die keuze wel gemaakt. Maar in welke mate kan de minister van Jeugd dit afdwingen van zijn collega's? Hij is coördinerend minister. Als het alleen van goede wil afhangt, dan zullen we met vijf prioritaire doelen even weinig resultaten bereiken als met 23. Cruciaal zijn zowel de afdwingbaarheid als de motivatie binnen de regering. Als minister Gatz dit kan afdwingen, en mits het nodige engagement en een ander en ruimer budget, wordt heel wat mogelijk.

Belangrijk zal ook de inspraak zijn, meer bepaald hoe het veld wordt betrokken bij de keuze van prioriteiten en de evaluatie daarvan. De finale beslissing over de prioriteiten zal wellicht toch aan de Vlaamse Regering toekomen. Hoe verhoudt haar rol zich tot de reflectiegroep, de Jeugdraad en de andere actoren? Komt er een soort verantwoording of motivering door de Vlaamse Regering?

De Vlaamse Jeugdraad schuift nu jeugdwerk als een prioriteit naar voren. Hoewel ik die idee genegen ben, verbaast dit me enigszins daar het jeugdwerk zelf jarenlang een geïntegreerde aanpak heeft bepleit. Vanwaar dit uitdrukkelijke pleidooi van de Jeugdraad?

5. Antwoordenronde

Minister Sven Gatz: Ik dank alle sprekers voor hun steun aan de ingeslagen weg. In heel wat opmerkingen kan ik me vinden. De kinderrechtencommissaris had het over de bevoegdheidsgrensoverschrijdende samenwerking. Lokaal zien we op vele plekken een heel goede dynamiek, die versterkt, verankerd en geïntegreerd zou moeten worden in het volgende JKP.

Ik zal ook onderzoeken hoe we de doelstellingen die andere ministers in hun beleidsnota's overnemen, voldoende zichtbaar en leesbaar kunnen maken. Dat kan misschien nog wat explicieter. Ik neem het mee als aandachtspunt.

Meer fundamenteel is de vraag of jeugdwerk een plaats moet krijgen in de doelstellingen van het JKP. We zullen toch altijd een onderscheid moeten maken tussen vorm en inhoud, tussen methode en doel. De eerste doelstelling van het JKP is kinderrechten verder afdwingen en in realiteit omzetten. Dat zou in hoge mate kunnen samenvallen met het jeugdwerk als sector en als methode, maar is niet altijd hetzelfde. Daarvan moeten we ons wel bewust zijn. Ik ben uiteraard een voorstander van het naleven van de jeugd- en kinderrechten.

Zoals iedereen hier weet, ben ik tegelijk een groot ondersteuner van het jeugdwerk op zich. Op dit ogenblik zal ik geen voorafname doen door te zeggen dat een van de vijf doelstellingen het jeugdwerk moet zijn. Dat zou de wereld op zijn kop zijn. Het is niet aan mij om nu al de deur op een kier te zetten over wat de vijf krachtlijnen zouden zijn, net omdat we daarover met de sector zullen samenwerken. Dat is geen gemakkelijksoplossing van 'zeg ons wat er nodig is', maar in het verleden heeft dat zeer goed gewerkt. De jeugdsector is bij uitstek een plaats waar middenveld en beleid nog nauw bij elkaar aansluiten.

Vorige keer hebben we de keuze om de 211 doelstellingen tot 23 te herleiden in grote mate in de handen van de jeugdsector gelegd. Op zich zijn niet zozeer de gremia die de doorslag geven, belangrijk – bijvoorbeeld Jeugdraad of reflectiegroep – als het feit van de bottom-up aanpak. Ik wil dus geen inspraakformules bij voorbaat uitsluiten en ben geïnteresseerd in de meningen die daarover vandaag zijn geuit, maar het is nu niet het moment om daarover al beslissingen te nemen. Dat zou afbreuk doen aan de formule die we in gang willen zetten vanaf de eedaflegging van de volgende Vlaamse Regering. Op dit ogenblik treft de administratie al procesmatig voorbereidingen.

Miranda Van Eetvelde polste wat er met het huidige JKP zal gebeuren. Op een gegeven moment loopt het plan af, maar ongetwijfeld zullen we uit de evaluatie een aantal zaken kunnen overdragen naar het volgende JKP.

Ik ben er voorstander van om ook de jongeren zelf mee te nemen in het traject om de prioritaire doelstellingen te bepalen. Ik ben er ook een voorstander van om dat participatieve traject voort te zetten wanneer die doelstellingen zijn bepaald. Of de methode van het burgerkabinet daarvoor het meest aangewezen is, laat ik in het midden, maar die methode is zeker bruikbaar. Er zijn verschillende methoden om participatie te verhogen, waarvan een burgerkabinet er één is. Het doel is hoe dan ook meer participatie.

Heel de discussie over het budget hangt daar nauw mee samen. Ik ben het niet eens met de stelling dat een JKP alleen kan verbeteren mits overal meer geld beschikbaar zou zijn. Ik ben niet tegen meer geld, maar het is geen automatisme. In bepaalde gevallen kan een JKP goed worden uitgevoerd met een bestaand budget. Uiteraard is het goed om meer geld beschikbaar te krijgen voor het JKP en Jeugd in het algemeen, maar dat zal het voorwerp zijn van de volgende discussie.

Kan ik dat afdwingen van de collega's in de Vlaamse Regering? Neen. We nemen collegiaal beslissingen, niet alleen in deze regering, maar ook in de volgende, en dat was ook het geval in de vorige. Het is even evident dat het een ontgoocheling zou zijn als er niet meer geld zou komen, mochten we een goed JKP hebben, met vijf mooie doelstellingen. Het is gewoon een dynamisch gegeven. Ik zal dus niet in het ene of het andere extreem vervallen.

Zelfs als er voor bepaalde doelstellingen geen extra geld zou komen, zal het toch makkelijker meetbaar en identificeerbaar worden welke doelstellingen we met welk budget precies nastreven, terwijl dat nu her en der nogal flou blijft. Van die flou artistique moeten we alleszins af. Het budget moet inderdaad binnen alle beleidsdomeinen identificeerbaar zijn. Het gaat dus niet alleen om budget binnen de jeugdsector, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Jeugd. Alle budgetten die we afspreken, moeten wel degelijk identificeerbaar zijn, en waar nodig inderdaad verhoogd.

De link met de Europese strategie wil ik zeker meenemen. Die is er trouwens nu al. Naast de al bestaande connectie maakt die link ook deel uit van de omgevingsanalyse, die uiteraard nu al wordt voorbereid en dan in versneld tempo vorm zal moeten krijgen in die eerste maanden van de volgende regering.

Ik denk dat ik daarmee op de meeste vragen heb geantwoord. Tot besluit: 'what you see is what you get'. Het voorliggende ontwerp van BVR is de belofte om de doelstellingen politiek te vereenvoudigen door hun aantal te verminderen, maar er ook dieper op in te gaan. Daardoor kan het engagement ten aanzien van de andere ministers aan kracht winnen, ook met betrekking tot de budgetten. Het belangrijkste hebben we op dit ogenblik nog niet, namelijk de selectie van doelstellingen. Er kunnen zeker dingen terugkomen die aansluiten bij clusters van de 23 doelstellingen van vandaag. Misschien komen er ook heel nieuwe. Dat alles is nog open.

De essentie is net dat we over de grenzen van partijen en regeerperiodes heen geloofwaardig kunnen stellen dat echt de stem van enerzijds de jongeren zelf – die we voortaan nog explicieter zullen opzoeken – en anderzijds de stakeholders en adviesgevers zoals het Kinderrechtencommissariaat, zal weerklinken in plannen, doelstellingen en uiteraard ook in kritische evaluaties.

Bruno Vanobbergen: Een vraag was of vijf doelstellingen nu het minimum of het maximum hoort te zijn. We zijn alleszins gewonnen voor een reductie van het huidige aantal doelstellingen. We pleiten voor een concretere aanpak met een koppeling aan budgetten en een duidelijke planning. Uiteraard impliceert dat dat we van heel veel doelstellingen naar een beperkt aantal – diepere – doelstellingen moeten.

Tegelijk moet de ambitie groot genoeg zijn. Zoals verschillende sprekers hebben opgemerkt, zijn de uitdagingen groot. Het kinderrechtenperspectief krijgt in steeds meer beleidsdomeinen een volwaardige plek, bijvoorbeeld in Mobiliteit en in Wonen. Op dit ogenblik behandelt de commissie Wonen het nieuwe decreet betreffende de private huur, waarin kinderen en jongeren een heel duidelijke plek krijgen. De kinderrechten beperken zich dus niet alleen tot jeugdwerk, onderwijs

of welzijn, maar hebben tot steeds meer beleidsdomeinen toegang gevonden. Juist daarom moeten we vermijden om de doelstellingen te breed of te algemeen te formuleren.

We zouden 'maximum' kunnen schrappen en gewoon 'vijf' kunnen schrijven. Maar dan houden we geen speelruimte meer over. Vandaar 'minimum vijf' als suggestie. Met 'maximum vijf' zouden ook drie of vier doelstellingen al kunnen volstaan. Wat ons betreft, kan dat niet de bedoeling zijn.

'Minimum vijf' maakt het mogelijk om vijf, zes of zeven doelstellingen over te houden. Het is zeker niet onze bedoeling dat het er tien of twaalf worden. Net om te garanderen dat alle verschillende beleidsdomeinen genoeg aan bod kunnen komen en met het oog op het evenwicht tussen ambitieus en concreet, stelden wij 'minimum vijf' voor.

Leen Ackaert, beleidsadviseur Kinderrechtencommissariaat: Ik heb al behoorlijk wat JKP's meegemaakt en herinner me het eerste nog goed. Bert Anciaux was toen minister van Jeugd. De coördinatie van de kinderrechten werd verschoven van Welzijn naar Jeugd. In die periode was er enorm veel goesting. Minister Anciaux hield de teugels strak. Er werd een volledig participatieproject opgezet. De kabinetten van de andere ministers werden aangesproken. Kinderrechten- en jeugdactoren werden vanaf het begin van die regeerperiode bij een enorme beweging betrokken. Ook de administratie kreeg haar rol, maar de vermelde actoren kregen ook rechtstreeks toegang tot de kabinetten van Onderwijs, Welzijn en Jeugd.

Het lokale niveau had intussen de opdracht om een lokaal jeugdbeleidsplan op te stellen, en hield daarvoor een grootschalige enquête, de Kliksons. Daar lag een hele traditie om vanuit het kinderspectief lokale jeugdbeleidsplannen te voeden. Tegelijk met het JKP hebben administratie, lokale jeugddiensten en Vlaamse kinderrechtenactoren middelen samengelegd. We zijn allemaal aan de slag gegaan om de lokale jeugdbeleidsplannen te voeden. Kinderen werden toen vanuit allerlei domeinen bevraagd. De lokale jeugdconsulent trok met die bevraging naar de scholen.

Het JKP heeft het lokale en het Vlaamse beleidsniveau samengebracht. De timing zat goed, want in het begin van de regeerperiode is er heel veel goesting. Er was volop overleg tussen de kabinetten. Het werd een mooi voorbeeld van participatie. Want het leven van kinderen speelt zich meestal lokaal af.

Miranda Van Eetvelde polste naar die participatie. Ik ben heel blij dat in het ontwerp van BVR jaarlijks overleg ingeschreven staat tussen de ministers of hun kabinetten en de jeugd- en kinderrechtenactoren. Als spreekbuis van Jeugd, maar ook van kinderen en kinderrechten, krijg je onmiddellijk de kans op overleg. Dat kan continu door de hele legislatuur worden voortgezet.

In verband met de brug naar het lokale niveau zijn er nu de labels. We zijn al heel lang vragende partij om de Stadsmonitor te verruimen naar kleinere gemeenten, en om daarin het kinderspectief explicieter naar voren te schuiven. Voorts hopen we dat er inderdaad een netwerk van Vlaamse kind- en jeugdvriendelijke steden en gemeenten wordt opgericht. Dit netwerk zou een brug kunnen zijn tussen Vlaams en lokaal initiatief.

Qua timing bepaalt het ontwerp van besluit dat de prioriteiten op basis van omgevingsanalyses en met inbreng van het JOP zullen worden vastgesteld. Naar mijn aanvoelen was de kracht van het eerste JKP eraan te wijten dat het proces bij de start van een nieuwe legislatuur op gang kwam. De opmaak van de volgende JKP's ging al van start voor het ingaan van een nieuwe legislatuur. Zo

ligt er al een plan voor dat in overleg met het hele veld is opgesteld, en krijgt de nieuwe regering dan de vraag of ze dit oké vindt. Zo missen we een kans op betrokkenheid. Participatie is meer dan alleen meningen samenbrengen, er moet ook naar worden geluisterd. Direct overleg met kabinetten kan een essentiële brug zijn.

Dries De Smet: Waarom willen we jeugdwerk als doelstelling of prioriteit in dit plan? Het JKP is bedoeld om de rechten van kinderen en jongeren afdwingbaar te maken: hun recht om te experimenteren, ten volle te participeren, te groeien, zich te ontwikkelen, en vrijetijdsontspanning en cultureel-artistieke activiteiten te beleven. Het Vlaamse jeugdwerk heeft als missie om samen met andere actoren actief ruimte te creëren om die rechten te garanderen. Daarom zien we jeugdwerk als een recht voor alle kinderen en jongeren.

Het huidige JKP heeft het jeugdwerk enigszins in het hoekje van de vrije tijd gedwongen, terwijl het veel meer behelst. Uitdagingen van verstedelijking, radicalisering, diversiteit, integriteit, kinderopvang, jeugdwerkloosheid en time-outprojecten komen op ons af. Op al die domeinen is het jeugdwerk heel actief, met precies als meerwaarde dat het vanuit kinderen en jongeren vertrekt. Jeugdwerk zal echt naar hen luisteren en samen met hen een leertraject opstellen. Niet het product primeert, maar het proces, het groepsgebeuren.

Jeugdwerk is een breed jeugdbeleidsinstrument, dat groot effect kan sorteren op kinderen en jongeren en bruggen wil bouwen naar andere domeinen. Jeugdwerkers zijn als bruggenbouwers actief. Ze staan dagelijks op kruispunten met andere domeinen.

We willen dit recht voor alle kinderen en jongeren garanderen. Als wordt geïnvesteerd in vijf prioriteiten, is het fundamenteel dat er in andere beleidsdomeinen wordt geïnvesteerd, maar ook in jeugdwerk. De expertise van het jeugdwerk hoort absoluut beschikbaar te zijn voor de samenwerkingsverbanden die er zullen komen.

Miranda Van Eetvelde: Zal JoKER een rol spelen in het nieuwe JKP? Al vaak is gebleken dat het te weinig wordt gebruikt en niet genoeg bekend is. Kan dat instrument in het nieuwe JKP zeker wel worden aangewend?

Tinne Rombouts: Graag kom ik even terug op antwoord van de Jeugdraad. Uiteraard kan de minister nog geen voorafname doen en dient de hele participatieronde net om gedragen standpunten te krijgen. Maar de duidelijke intentie om op basis van kruispunten te werken, impliceert automatisch dat we het jeugdwerk zelf erbij betrekken. Ik ga ervan uit dat dit ook duidelijk naar voren zal komen uit de participatieronde. Terecht sluit de minister dat alvast niet bij voorbaat uit. We moeten met open vizier de participatie tegemoet zien en dan de belangrijkste partners en doelstellingen vaststellen. Het is geen zaak van vooruitlopen. Dat we werken met kruispunten, zal waarschijnlijk uit het participatiewerk naar voren komen.

Voorts heeft niemand aangedrongen op meer of ander budget. Die discussie is hier niet aan de orde. Maar als doelstellingen geld kosten, moet er wel genoeg geld voorhanden zijn, ongeacht waar het vandaan komt. Willen we van het JKP een krachtig instrument maken, dan moet de regering ook het budgettaire engagement aangaan.

In de keuze tussen de woorden minimum of maximum moet vooral ruimte beschikbaar blijven en de mogelijkheid om kort op de bal te spelen. Indien zich op een bepaald moment inderdaad een extra prioriteit aandient, moet die er nog bij kunnen. Maar aan een plan als het JKP kan ook weer niet zomaar elk moment worden gesleuteld. Naast het JKP blijft ook nog ander beleid bestaan, althans daar reken ik toch op. Het JKP is een manier om doelstellingen en kruispunten continuïteit mee te geven, maar als een nieuw aspect extra aandacht vergt, ga ik ervan uit dat het beleid daar heel accuraat op zal reageren.

Bart Caron: Ik beaam de stelling van de minister dat het niet altijd hoeft neer te komen op meer geld. Maatschappelijke doelstellingen die niets met geld te maken hebben, zijn uiteraard mogelijk. Met mijn opmerking bedoelde ik wel dat de prioriteit van de minister niet mag beperkt blijven tot een selectie uit het reguliere beleid. Het JKP moet een meerwaarde zijn voor de rechten van kinderen en jongeren.

Aan de Vlaamse Jeugdraad geef ik graag mee dat de methode met meer prioritaire doelstellingen de kans verhoogt dat andere commissies erop zullen willen ingaan. Nu is het plan zo ruim opgevat dat de scherpste en aandacht wat verloren gaan bij evaluatiemomenten en dus ook bijvoorbeeld bij vragen om uitleg. Ik verwacht dat de nieuwe methode de aandacht zal verbreden.

Minister Sven Gatz: Zoals andere belendende methodes, plannen en doelstellingen, zal ook JoKER meer afgestemd worden op het JKP en vice versa. Hoe dat best concreet in zijn werk gaat, daarop ga ik nu nog niet in. Het zou contraproductief zijn om vergelijkbare zaken helemaal los of naast elkaar te laten bestaan.

Voorts waren er bedenkingen van het Kinderrechtencommissariaat en de commissie over de timing, het proces, de voorafnames, het participatietraject enzovoort. Wat de timing betreft, zal het departement vanaf het begin van de herfst tot het moment dat het nieuwe JKP er moet liggen – in de nieuwe Vlaamse regeerperiode dus – de grote blokken meenemen in de verschillende etappes. Het Kinderrechtencommissariaat heeft aangegeven welk belang het hecht aan de dynamiek en het draagvlak bij de nieuwe regering. Het mag inderdaad niet zomaar gaan om een erfenis van de vorige regering die dan een administratieve verplichting wordt voor de nieuwe. Ook het engagement van de nieuwe regering is van belang. In die zin was de historische situering interessant. Intussen kunnen we wel nagaan wat al vooraf kan gebeuren, bijvoorbeeld een omgevingsanalyse, die immers nog geen prioritaire doelstellingen hoeft af te bakenen. Die selectie van doelstellingen is een opdracht voor de politiek en de verschillende organisaties uit de jeugdsector.

Het kan dus zin hebben om een en ander gedetailleerd weer te geven op een tijdlijn van deze zomer tot begin 2020, en dat schema met iedereen te delen. Dan wordt voor het Kinderrechtencommissariaat en de Jeugdraad duidelijk wat in de volgende maanden te gebeuren staat.

Rekening houdend met de elementen die hier zijn opgesomd, zullen we er wel in slagen om een engagement van de nieuwe ploeg te hebben. Het eigenaarschap is belangrijk opdat men er zelf kan voor gaan. Dat geldt ook voor de maximale betrokkenheid van het jeugdwerk en de jeugdwerkactoren – waartoe ik gemakshalve ook even het KRC reken – en voor het participatietraject van jongeren en kinderen, vooraf en tijdens. Die drie elementen kunnen in die tijdlijn vanaf de zomer tot januari 2020 worden bekeken.

We moeten hoe dan ook nu van wal steken. Mijn administratie is gepakt en gemazeld genoeg om dat te beseffen. Ongeacht de nood aan eigenaarschap is de timing niet haalbaar als we niet van start gaan voor het aantreden van de nieuwe regeringsploeg. Op basis van wat we nu hebben gehoord, kunnen we die zaken op elkaar afstemmen. Dan is de kwaliteit van het proces, de doelstellingen en de bijhorende budgetten – dat laatste is wel een politieke discussie – gegarandeerd. Dat is het doel, naast het simpele 'what you see is what you get'. We gaan voor een kwalitatief hoogstaander JKP op het vlak van de doelstellingen en het draagvlak in de politiek en het jeugdwerk.

Bart CARON,
voorzitter

Miranda VAN EETVELDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BVR	besluit van de Vlaamse Regering
DNA	desoxyribonucleic acid
JKP	Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
JoKER	jongeren- en kindeffectrapportage, jongeren- en kindeffectrapport
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
KRC	Kinderrechtencommissariaat
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
UNICEF	United Nations Children's Fund
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VN	Verenigde Naties
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie